

Parlamentul
Republicii Moldova

D.A. nr. 19

20.06.2019

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

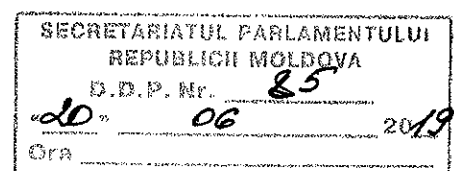
Biroul Permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează spre examinare Parlamentului, cu titlu de inițiativă legislativă, proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală

Anexă: Proiectul de lege
Nota informativă

Deputații în Parlament:

Dumitru Alaiba
Sergiu Litvinenco
Sergiu

LEGE

**pentru modificarea și completarea
Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr
246/2017**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I – Legea cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală 246 din 21 noiembrie 2017 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 441-450 din 22.12.2017), cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Articolul 9, litera (q) se modifică și se expune în redacție nouă cu următorul conținut:

q) realizează procedurile de achiziție a bunurilor, a lucrărilor și a serviciilor pentru necesitățile de producere și asigurare a bazei tehnico-materiale, prin sistemul de achiziții publice și în conformitate cu legislația achizițiilor publice.

2. La Articolul 11, alineat (1) și (3) se modifică și se expune în redacție nouă cu următorul conținut

(1) Situațiile financiare anuale ale întreprinderilor de stat/municipale sînt supuse auditului extern obligatoriu.

(3) Pînă la emiterea raportului auditorului sau după, entitatea de audit întocmește și adresează administratorului întreprinderii de stat/municipale o scrisoare în limba de stat pe blancheta sa cu antet, care include deficiențele identificate de auditor în cadrul misiunii de audit și care, potrivit raționamentului profesional, sînt suficient de importante pentru a fi aduse la cunoștință, precum și propuneri de soluționare a acestora. Copia scrisorii va fi publicată în termen de o săptămână pe platforma web a Agenției Proprietății Publice.

3. La Articolul 11, alineatul (4) se exclude.

4. La Articolul 16 litera b), se modifică și se expun în redacție nouă cu următorul conținut:

b) valoarea tranzacției/tranzacțiilor legate reciproc sau a bunurilor ce constituie obiectul acesteia/acestora depășește 10 000 de lei.

5. La Articolul 18, alineatele 1, 2 și 3 se modifică și se expun în redacție nouă cu următorul conținut:

(1) Întreprinderea de stat/municipală este obligată să plaseze pe pagina ei web și pe pagina web oficială a fondatorului statutul întreprinderii, regulamentele interne, raportul anual al întreprinderii, inclusiv rapoartele de audit.

(2) Raportul anual al întreprinderii va fi plasat pe pagina web în termen de 2 luni de la sfârșitul fiecărui an de gestiune și va conține cel puțin:

a) informația despre numărul personalului întreprinderii, despre locurile de muncă nou-create și salariul mediu lunar pe întreprindere. Salariile persoanelor cu funcție de conducere (directori, vicedirectori, membrii Consiliilor de Administrație) vor fi indicate separat.

(3) Raportul auditorului întreprinderii de stat/municipale va fi plasat pe pagina web a întreprinderii și prezentat Agenției Proprietății Publice pentru plasare pe pagina sa web oficială în termen de o lună după finalizarea acestuia.

6. La Articolul 18 se completează cu alineatul (4) cu următorul conținut:

(4) Fiind de facto proprietate publică, subiecții prezentei legi, întreprinderile de stat și municipale, vor satisface interesul public, onorând solicitările din partea instituțiilor mass media și a societății civile în strictă conformitate cu legea cu privire la accesul la informație.

Art.II - Guvernul, în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi:

- va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală nr 246/2017

O nouă lege a întreprinderilor de stat și municipale a fost adoptată în 2017, în pofida numeroaselor curențe, semnalate, inclusiv, de organizațiile din societatea civilă. Întreprinderile de stat și municipale au devenit un domeniu obscur, dominat de clientelism și conflicte de interese, care produce în mare parte corupție, unde conducătorii sunt angajați nu în baza profesionalismului, ci în baza calității de membru de partid.

Asigurarea transparenței întreprinderilor de stat și municipale este și una din acțiunile din agenda de reforme convenită dintre Moldova și Uniunea Europeană pentru debursarea asistenței macrofinanciare de 100 milioane euro.

Proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală ține să adreseze câteva lacune din legislația actuală, care țin de transparență, accesul la informație, achiziții și limitarea conflictelor de interese.

Fiind și una din condițiile din Acordul de finanțare dintre RM și UE privind Asistență Macro-financiară, creșterea reală a transparenței și prevenirea corupției și a conflictelor de interese în întreprinderile de stat și municipale ne obligă la o acțiune determinată în acest sens. Legislația aprobată în anul 2017 este un mic pas înainte, însă nu adresează problema în majoritatea întreprinderilor de stat și municipale.

Modificările actuale impun **obligativitatea auditului extern** pentru toate întreprinderile de stat și municipale, conform bunelor practici internaționale. Or, în redacția actuală, datorită barierelor impuse în legislație, doar 3% din entități¹ sunt la moment obligate să treacă auditul. Auditul extern este o metodă eficientă de a preveni corupția și utilizarea ineficientă a banului public, motiv din care toate întreprinderile de stat și municipale trebuie să fie supuse acestuia, cu rapoartele de audit publicate online în cel mai scurt timp după finisare.

Este adevărat, auditul presupune unele costuri. Acestea, însă, nu se compară cu ineficiența actuală din întreprinderile de stat și municipale. Transparența costă, însă previne multe abuzuri potențiale.

De asemenea, proiectul de lege vine să oblige întreprinderile de stat și municipale să **efectueze achizițiile prin intermediul sistemului de achiziții publice** și în strictă conformitate cu legislația respectivă. Aplicând principiul că ÎS și

---

¹ <https://watch.cpr.md/intreprinderile-de-stat-si-municipale/>

municipale sunt de facto proprietate publică, unde statul este proprietar și investitor, acestor entități nu le poate fi dat frâu liber să efectueze achiziții ca și orice alt actor privat, iar multiplele investigații jurnalistice la acest subiect ne confirmă necesitatea unei asemenea măsuri. Ulterior acestor modificări, va fi la latitudinea Guvernului să asigure petrecerea achizițiilor din ÎS și municipale prin sistemul online M-Tender.

Același principiu este aplicat și normelor de **transparență și acces la informație**. Există cazuri în care reprezentanților mass media și ai societății civile nu li se oferă accesul la informația solicitată de la unele întreprinderi de stat, sub pretextul „secretului comercial”. Acest principiu nu poate fi aplicat pe deplin în cazul unei întreprinderi, proprietarul căreia este, în esență, cetățeanul.

O altă modificare ține de **adresarea mai drastică a conflictelor de interese**. În redacția actuală, pragul valorii tranzacțiilor legate reciproc sau a bunurilor ce constituie obiectul acestora este de 1% din valoarea activelor nete ale întreprinderii, conform ultimelor situații financiare, sau 400 000 de lei. Acesta este exagerat de înalt, motiv din care se propune coborârea pragului la 10 mii de lei.

În scopul asigurării unei transparențe maxime, se impun și cerințe adiționale de **raportare a politicii de salarizare**. Întreprinderile de Stat și municipale vor publica în rapoartele sale anuale informația despre salarizarea anagajaților săi, indicând salariul mediu pe întreprindere, iar salariile și beneficiile conducerii (directori, vicedirectori) și a membrilor Consiliilor de Administrație vor fi indicate separat.

Principiile OCDE² referitor la buna guvernare în întreprinderile de stat au scopul de a contribui la îmbunătățirea calităților manageriale ale statului, în cazurile în care statul este în situația să acționeze în calitate de administrator, să ajute ÎS să opereze cu eficiență, transparență și responsabilitate și să asigure o concurență loială între întreprinderile private și cele de stat.

Cadrul legislativ actual nu respectă unele din principiile de bază printre care:

- Asigurarea de către stat a unui management al ÎS în mod transparent și responsabil, cu profesionalism și eficiență. Statul trebuie să respecte independența ÎS. Pentru a minimiza posibile conflicte de interes, statul trebuie să evite să aleagă un număr mare de membri ai CA din cadrul administrației publice, pentru a preveni intervenții excesive ale guvernului în managementul întreprinderii.

---

² <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264244160-en.pdf?expires=1560937727&id=id&accname=guest&checksum=7E3ED9E2347B86B0A93C7C9BB57DCEC3>

- Reprezentanții ai instituțiilor proprietar (ex: ministere, agenții) sau alți angajați din administrație pot fi aleși doar dacă au nivelul de competențe necesare, nu este în conflict de interese și nu reprezintă anumite interese politice. Numirea membrilor CA trebuie să fie transparentă, bine structurată și bazată pe merite și competențe și experiența necesară.
- Cadrul legal și normativ trebuie să asigure o concurență loială în economie și să nu favorizeze întreprinderile de stat în defavoarea companiilor private din economie.
- ÎS trebuie să respecte înaltele standarde de transparență (standarde internaționale recunoscute legate de publicarea informațiilor), referitor la informația financiară și non-financiară, în special ÎS care au activități în interes public sau au un impact semnificativ asupra bugetului statului. Se recomandă, ca ÎS să respecte, cel puțin, aceleași cerințe de publicare a informațiilor ca și companiile cotate la bursă. ÎS trebuie să raporteze despre: rezultate financiare, informațiile non-financiare, politicile de remunerare, structura de management și politicile de guvernanță. În ceea ce privește publicarea datelor legate de performanța financiară și non-financiară, să respecte, din nou, standardele internaționale.
În ceea ce privește publicarea datelor legate de remunerarea membrilor CA și a directorilor executivi/CEO etc., o bună practică este să fie publicate datele pentru fiecare persoană în parte. Informația ar trebuie să includă toate prevederile contractuale, inclusiv salariile, cât și bonusurile și beneficiile ulterioare („bonuses, termination and retirement provisions”).
- Consiliile de Administrație ale întreprinderilor de stat trebuie să acționeze cu integritate și să fie responsabili pentru deciziile și acțiunile luate.

Actualul proiect de lege vine să adreseze unele din aceste lacune la nivel legislativ, fiind ulterior la latitudinea Guvernului să asigure elaborarea unei legislații secundare pe măsură pentru a avansa principiile transparenței, integrității, independenței, meritocrației și profesionalismului în cadrul întreprinderilor de stat și municipale.

În contextul celor expuse, propunem Parlamentului Republicii Moldova examinarea și adoptarea proiectului de lege pentru modificarea și completarea Legii cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală.

Dumitru Alaiba